

være, således at muligheden for rettidig påbegyndelse og derved fuldstændige gennemførelse forspildes. Det vil således også af den grund være betænkeligt at basere det landmilitære forsvar alene på mobiliseringsstyrker.

Disse synspunkter er i god overensstemmelse med, at Danmark også som medlem af NATO bør yde sin andel af NATOs stående styrker („Skjoldet“), der netop ved indførelsen af NATOs nye strategi er blevet yderligere påkrævede. Kun dette „skjold“ gør det muligt at leve op til strategiens grundidé om at være i stand til at imødegå enhver form for aggression med dertil egnede midler og uden at være nødsaget til at gribe til anvendelse af atomvåben straks efter et angrebs begyndelse for med rimelig sikkerhed at bringe angrebet til standsning. Det må endvidere i denne forbindelse tages i betragtning, at Danmark på grund af beslutningen om ikke i fredstid at ville have stationeret allierede styrker på dansk territorium bortset fra Grønland indledningsvis må være forberedt på at skulle gennemføre et forsvar alene ved hjælp af enheder fra de danske værn.

Hæren kan på den anden side ikke udelukkende bestå af en dækningsstyrke. Af økonomiske grunde må en betragtelig del af hærens enheder være reserveenheder, som dels supplerer dækningsstyrken, dels indgår i det lokale forsvar. Mobiliseringen af disse reserveenheder vil kunne gennemføres under beskyttelse af dækningsstyrken og hjemmевærnet således, at de foran nævnte betænkeligheder om rettidig gennemførelse ikke i samme udstrækning gør sig gældende. Jeg vil i øvrigt gerne fremhæve, at det landmilitære forsvars to komponenter, felthæren og det lokale forsvar, løser to forskellige opgaver; de komplementerer hinanden, men de kan ikke erstatte hinanden. Den lokale opgave, som bl. a. hærhjemmевærnet medvirker til at løse, bliver således uden mening, hvis den ikke ses på baggrund af den mobile felthærs tilstedeværelse. En reduktion af de mobile felthærsstyrker kan således ikke kompenseres ved et øget lokalforsvar — den vil derimod gøre tilstedeværelsen af et hjemmевærn mindre betydningsfuld.

De styrkemål, der blev fastlagt ved vedtagelsen i 1960 af loven om forsvarets orga-

nisation m. v., betød en kraftig reduktion af såvel hærens dækningsstyrke som af hærens mobiliseringsstyrke. De i 1960 fastsatte styrkemål var minimumsstyrkemål, og der er efter min vurdering ikke siden da sket sådanne ændringer i relationerne og styrkebalancen imellem Øst og Vest, at der er begrundelse for at tro, at man nu kan opnå en tilstrækkelig sikkerhed ved hjælp af mindre styrker.

De forløbne år har i perioder givet håb om en afspænding mellem Øst og Vest. Der er dog samtidig indenfor Warszawapagten sket en udvikling og modernisering af de samlede forsvarsstyrker, som har medført en forskydning i de militære muligheder i en for os ugunstig retning. Der er således i Østersøen opbygget amfibiestyrker, som i særlig grad bør påkalde sig dansk opmærksomhed. Hærstyrkerne er moderniserede og i besiddelse af avanceret materiel, og begivenhederne i Tjekkosllovakiet i august har vist, at man er indstillet på og i stand til at benytte dem hurtigt og tilsyneladende uden hensyntagen til verdensopinionen og uden frygt for opposition i hjemlandene. Håbet om afspænding synes således ikke indtil nu at være blevet indfriet.

På denne baggrund finder jeg, at der må lægges vægt på, at de hidtidige minimale styrkemål bevares.

Spørgsmålet om en eventuel nedsættelse af tjenestetiden til 12 måneder er ikke nævnt i lovudkastet eller de dertil knyttede bemærkninger, men forsvarsministeren har anmodet forsvarschefen om at medtage denne mulighed i sin vurdering og besvarelse, som kom til udtryk i forsvarschefens skrivelse af 5. august 1968.

Fra denne udtalelse vil jeg gerne fremhæve, at hæren har frarådet en tjenestetidsnedsættelse, fordi det ikke er muligt at opnå samme effektivitet med 12 måneders tjenestetid som med 14 måneder, og fordi der herved sker en kvalitativ reduktion af beredskabet.

Denne vurdering mener jeg vil være gældende, uanset at man uafhængigt af spørgsmålet om tjenestetidens længde fortsat søger at gøre uddannelsen mere effektiv ved hjælp af nye uddannelsesmetoder. Man må i denne forbindelse også tage i betragtning, at der fortsat stilles nye og forøgede krav til